

אל תמהרו להיפטר מהנורות החסכוניות

שלחו להדפסה

הקו הירוק

ועדת מומחים הזהירה אותנו בשבוע שעבר לשמור מרחק מנורות פלואורסצנטיות חסכוניות בחשמל בגלל שהקרינה שלהן עלולה לגרום לסרטן העור. רגע לפני שנבהלים וחוזרים לנורות הליבון החמימות והמוכרות, כדאי להדליק אור, לקרוא ולהבין היטב את אופי האזהרות
ד"ר אופירה אילון

בשבוע שעבר זעקו הכותרות אודות הוועדה הבין משרדית לחומרים מסרטנים, זו המייעצת להנהלת משרד הבריאות, שהחליטה לפרסם אזהרה [לשמור מרחק מנורות פלואורסצנטיות חסכוניות בחשמל](#), בגלל הסיכון ללקות בסרטן העור מהקרינה שהן מפיצות.

אין ספק, שהכותרות הפחידו והלחיצו את הציבור. הרי בעידן התקשורת הנוכחי לא צריך יותר מכתרת כזו על מנת למחוק באחת מאמצים נכונים ומוצדקים של משרדי הממשלה השונים, שניסו להטמיע בציבור את הצורך לחסוך בחשמל, ולהאיר את הבית בנורות החסכוניות חשמל. אבל לפני שקוברים את נורות הפלואורסצנט החסכוניות, כדאי לערוך דיון מחשבתי בסוגיה. פתאום רואים שההפשטה שבכותרות עושה עוול לנורות הללו:

צילום: ויזואל/פוטוס

לחצו כאן להגדיל הטקסט

1. האזהרה דיברה על חשיפה לתאורה לא טבעית: ברור, כי תומס אדיסון שינה הרי את חיינו, האדם לא תלוי יותר במחזורי האור והחושך הטבעיים והוא יכול לבצע פעולות גם בשעות החשכה. המחקרים המצוטטים בכתבות התבצעו בחלקם בחוג לניהול משאבי טבע וסביבה באוניברסיטת חיפה. הם הצביעו על קשר אפשרי בין החשיפה לאור בשעות הלילה - דבר שגורם לפגיעה בהפרשת ההורמון מלטונין ובריתמוס הטבעי של הגוף - ופגיעה במערכת החיסונית. הדגש והקשר, אם כך, הוא בחשיפה לתאורה לא טבעית בלילה.

2. אפשר להסתדר עם תאורה טבעית? העקרון שצריך להנחות כל אחד מאיתנו הוא להסתמך, ככל האפשר, על תאורה טבעית. עדיף לבנות חדרים, או לתכנן את הסידור הפנימי שלהם, כך שהם יהיו שטופי אור אך לא קרינת שמש ישירה. תאורת "דיסקוטק" בכל שעות היום של חדרים ומסדרונות מוארים היא ממילא מיותרת.

3. אור הלבן: במחקרים המצוטטים בכתבות דובר על ההשפעה שיש לאורך הגל אותו פולטת הנורה החסכונית. ההשפעות שנמצאו מיוחסות לתאורה הלבנה (כמו שנפלטת מהפלואורסצנט המסורתית הארוך או מנורות חסכוניות בצורת ספירלה) (כמו בתמונה). אך ישנן גם נורות חסכוניות הפולטות אורך גל צהוב ורך (DAY LIGHT / WARM), ולהן לא מיוחסות השפעות דרמטיות כמו לאלה הלבנות.

4. חסכון באנרגיה: עלינו לזכור כי נורת ליבון רגילה פולטת לחדר גם הרבה חום, אותו יש לסלק באמצעות מיזוג האוויר. כלומר הצורך בהשקעת אנרגיה למזוג החדר גבוהה יותר כאשר משתמשים בנורות הליבון - שלא לדבר על העובדה שהנורה עצמה מנצלת את רוב החשמל שזורם אליה להפקת החום הזה, ורק את מיעוטו להפקת אור.

השורה התחתונה: העיקרון שצריך להנחות אותנו, כמו בכל דבר בחיים, הוא עקרון הזהירות המונעת. אז אם קיימות הנחיות לשמירה על מרחק מינימאלי מהנורה החסכונית, יש לכבד את העיקרון הזה ולתפוס מרחק, אולי לא נשתמש בנורה הפלואורסצנטית כמנורת שולחן שאנו קרובים אליה פיזית. אולי נקפיד להתקין את תאורת החדר בגובה הראוי (בחדר רגיל, כשמנורה מותקנת בתקרה, המרחק יהיה כמטר עד מטר וחצי - פי שלושה ויותר מהאזהרה).

אבל עקרון הזהירות המונעת צריך להנחות גם את הוועדה הבינמשרדית לחומרים מסרטנים, ולא פחות מכך את התקשורת. במקום לצאת בפרסומים מעוררי בהלה, אולי כדאי בפעם הבאה לחשוב בצורה שקולה ומחושבת כיצד לחשוף ממצאים מחקרניים מבלי לזרוע אימה ופחד בקרב הציבור, ומבלי לשפוך את התינוק יחד עם המים.

ד"ר אופירה אילון היא חוקרת בכירה [במוסד שמואל נאמן בטכניון](#) ומרצה בכירה בחוג לניהול משאבי טבע וסביבה באוניברסיטת חיפה

חזרה